GAZETA KRAKOWSKA

Nro 5.

Z KRAKOWA DNIA 16 STYCZNIA 1822 ROKU WE SRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

Na iedynastem Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 17 Grudnia 1821 r.

Z porządku Art: 119 Statutu urządzaiącego zgromadzenia polityczne, Marszałek Seymu poddaiąc Izbie Prawodawczey pod decyzyią przedłożony skarbowe wezwał Sekretarza Seymu do odczytania opinii Kommissyi Skarbowey nad zakommunikowanemi proiektami.

Po odczytaniu opinii Kommissyi Skarbowey za przyięciem proiektu oznaczenia połowy przychodu z Lotteryi kraiowey na pomnożenie funduszów domu ogólnego schronienia ubogich pod Opieką Towarzystwa Dobroczynności w Krakowie zostaiącego. Izba Prawodawcza zważywszy, iż fundusze tak stałe do Domu ogólnego schronienia ubogich przywiązane iako z ofiar staraniem Towarzystwa Dobroczynności zbieranych pochodzące, nie odpowiadaią potrzebie ilości utrzymania osób w trudnych ninieyszych okolicznościach przytułku w tym Domu opieki szukaiących. Proiekt oznaczaiący na powyższy cel połowę dochodu z Lotteryi kraiowey iednomyślnie w prawo zamieniła i Senatowi do ogłoszenia przesłać postanowiła.

Repr: Słotwiński w uwadze, iż przeznaczenie połowy dochodu z Lotteryi mieć będzie swóy skutek od początku roku etatowego 18$\frac{22}{23}$ 1 Czerwca r. 1822 przez co cel dopięty nie będzie w zapewnieniu brakuiących na teraz funduszów utrzymania ubogich, wniósł przeto potrzebę obmyślenia środków zapewniaiących fundusz aż do nadeyścia powyższego terminu.

Repr: Soczyński oznaymił, iż pomnożenie funduszów Towarzystwa Dobroczynnosci zawisło od skutków wydzierżawienia Lotteryi przez Senat, które wydzierżawienie mogąc nastąpić z początkiem zbliżaiącego się r. 1822, tym samym dostarczy fundusz utrzymania ubogich.

Poczem wprowadzony został pod decyzyą Izby Prawodawczey proiekt do ustawy uchylaiącey podatek kamelaryiny przez Starozakonnych Miasta żydowskiego Kazimierza opłacany.

Po odczytaniu opinii Kommissyi Skarbowey, która odwołuiąc się do opinii poprzednich Kommissyy na dwóch zgromadzeniach Reprezentantów przyięty iest za nieprzyięciem inicyatywy do zniesienia podatku kamelaryinego z przyczyn, iż Starozakonni nie przykładaią się

do czyszczenia i oświecenia Miasta, niemniey, iż Gminy Chrześciiańskie maią fundusze swoie kamelaryine, z których przyczyniaią się do ponoszenia ciężarów.

Gdy względem przyięcia lub odrzucenia proiektu nie było iednomyślności, Marszałek Seymu ogłosił sekretne kreskowanie, i gdy za proiektem zniesienia podatku okazało się kresek 6 przeciwko 30, Marszałek Seymu oznaymił nie przyięcie proiektu.

Następnie Sekretarz Seymu czytał opinią Kommissyi Skarbowey, która co do proiektu Senatu zniesienia podatku Subsidii Charitativi i półpodymnego z Dóbr Królewszczyzna zwanych, a zastąpienie niedoboru ztąd wyniknąć maiącego podwyższeniem czopowego po 9 groszy od Okowity do Miasta Krakowa wprowadzoney. Kommissyia skarbowa zważywszy, iż podatek Subsidii Charitativi i półpodymnego iest podatkiem gruntowym stałym w wpływach swoich niezawodnym, naymniey z innych podatków uległy zaległościom. Zważaiąc, iż zastąpienie tych podatków podwyższeniem czopowego po 9 groszy od Okowity iest niepewne, wyrachować się niedaiące, i dąży do zmnieyszenia wpływów Skarbowych otwieraiąc pole defraudacyom, doświadczenie bowiem uczy, iż im większe są opłaty konsumpcyyne, tem licznieysze defraudacye, tem mnieysze i niepewnieysze dochody, gdy z wykazów przez Senat Rządzący w dowodzie składanych z wyrachowania dochodów konsumpcyynych z lat zeszłych przekonała się Kommissyia Skarbowa, iż dochód ten konsumpcyyny od okowity coraz to mnieyszy w progressyi corocznie okazuie się. Zważaiąc, iż podatek Subsidii Charitativi i półpodymnego ciążący Włościan iest tymże w wielu mieyscach przez uwolnienie od innych ciężarów inwentarskich przez Dziedziców wynagrodzonym, iż Włościanie we wsiach opłacaiący tenże podatek są daleko zamożnieysi, a niżeli w Dobrach Szlacheckich, gdy nadto, niektóre nawet Włości ulegaiące temuż poborowi przestawszy bydź Duchownemi, i sprzedane będąc wraz z tymże podatkiem prywatnym osobom, gdyby podatek Subsidii Charitativi zniesiony został, wystawiłyby Rząd na liczne processa i wynagrodzenia, które zasłonione bydźby musiały nowemi podatkami; na ostatek gdy zniesienie podatku Subsidii Charitativi i półpodymnego przyniosłoby tylko ulgę takim, którzy iuż w części podatek ten maią sobie bonifikowany, gdy do ulgi w ciężarach publicznych ponoszonych zarówne maią prawo wszyscy opłacaiący podatki, przeto z tych powodów Kommissyia Skarbowa dała opinią przeciwko proiektowi Senatu.

Repr: Nowicki oświadczył zdanie swoie za przyięciem proiektu Senatu iako opieraiącym się na słuszności zniesienia ciężaru widoczną nierówność podatkowania okazuiącego i szczególniey Włościan usamowolnionych dotykaiącego, których nieszczęśliwy stan przez założoną poprzednio petycią dowiódł.

Repr: Lipczyński, Członek Kommissyi Skarbowey popieraiąc opinią teyże Kommissyi zwracał uwagę Izby Prawodawczey na następności zniesienia podatku Subsidium Charitativum zwanego, i przedstawił, iż r. 1785 Włościanie zapozwali Xięży Mogilskich o przeciążenie powinnościami i podatkami. Co do Subsidium Charitativum dowodzili Konsty-

tucyiami r. 1717 i 1775 zapadłemi, przez które Duchowni wyżsi przyięli na siebie tylko obowiązek składania tego podatku, a poźniey tenże na Włościan swoich w znaczney części przenieśli. Sąd Referendarski przez Królewską Kommissyią mixti na grunt zesłaną stosownie do wielości posiadanego gruntu na Włościan rozłożył za sprawiedliwy i do wypłacenia możny uznał. Niemógł więc Sąd Referendarski wbrew dobrey woli Duchownych, a zatem i Opactwa na ówczas Mogilskiego wbrew Konstytucyiom powołanym wyrokować i działać, ale z powinności Włościan ulżył o tyle o ile ten podatek wynosił, w przypadku zatem zniesienia Subsidii Charitativi zaszłaby kwestyia do rozwiązania czy ten podatek ma się zwrócić do Klasztoru Mogilskiego lub nie. Przytoczenie tego Dekretu daie mocne wyobrażenie o tey skazówce, że opłacenie podatku Subsidii Charitativi przez Włościan bez odpowiadaiącego im wynagrodzenia z innych źródeł nastąpić niemogło, bo gdzie w tym względzie Włościanowi sprawiedliwość odmowioną została, władza kraiówa tę nakazała, zkąd stanowczo twierdzić nie można, że ten podatek na Włościanach żadney sprawiedliwey niema zasady.

Co do Dóbr przed tem Duchownych w dziedzictwo prawem Ziemiańskim przed ustanowieniem ofiary 24 grosza przedanych przedstawił Reprezentant Lipczyński, iż w tych Dobrach Włościanie Subsidium Charitativum do swoich Dworów płacą gdyż nabywcy tych odpowiadaiący dochodowi z tego podatku kapitał w kupnie zapłacili Skarbowi, znosząc przeto Subsidium Charitativum Dziedzicom Dóbr wspomnionych dwoiakie wynagrodzenie przez nieochybne processa nastapić musi i to wynagrodzenie przeszło dwakroć stotysięcy Złp. Kapitału do zwrotu wyniesie, do czego nie masz funduszu, i któren ogromny kapitał wypłaci. Chcąc znieść Subsidium Charitativum wypada koniecznie w przód pewnieyszy środek iak podwyższenie opłaty od wódki na zastąpienie iego wynaleść, a potem utrzymaniem tego podatku naymniey przez lat 10 potrzebny kapitał dla spłacenia Nabywców uzbierać, gdy zaś Dobra powyższe kupione przed uchwaloną ofiarą 24 grosza, ztąd druga nagroda Nabywcom wynika to iest: zmnieyszenie podatku ofiary o tyle o ile z dochodów Subsidii Charitativi tego podatku maią wyrachowano, co kilka tysięcy wyniesie. W uwadze przeto, iż niepodobieństwem iest przypuścić, ażeby kto wątpił o słuszności zwrotów i wynagrodzeń powyżey wskazanych i dowiedzionych, a nadto zwracaiąc uwagę na przytoczoną niesprawiedliwość w zasadzie podatku Subsidium Charitativum, którego zniesienia po tyle razy usilnie żądano, wynika, iż ieżeli ta niesprawiadliwość iest uciskiem dla innych Włościan, iest także uciskiem i dla Włościan wsiów sprzedanych, każdy iednak ciężarem znękany do równego wymiaru sprawiedliwości ma prawo; kończąc swóy głos Reprezentant Lipczyński dodał, iż Subsidium Charitativum istnieiące przeszło przez 104 lat postępem czasu, odmianą stosunków z takiemi okolicznościami iest związane, iż uchylenie iego zdaie się niepodobne, z których uwag oświadczył się przeciwko proiektowi Senatu.

Repr: X. Sołtyk Delegowany z Kapituły popieraiąc proiekt Senatu zniesienia Subsidium Charitativum odwołał się do Konstytucyi podług którey każda klas-

sa mieszkańców kraiu, niepowinna bydź przeciążoną w podatkach nad innymi, następnie zaś przywodząc, ile stan Duchowny poniósł ofiar na obronę Oyczyzny, gdy skutkiem tych było zaprowadzenie czasowe opłaty Subsidium Charitativum na opłacenie długów kraiowych, iest przeto niesprawiedliwością ażeby z ustaniem potrzeb kraiu pozostał ciężar dla Duchownych, którym Konstytucyia zaręcza równosc przypuszczaiąc do usługi kraiu i do Prawodawstwa; wprawdzie wnoszone processą z zniesienia tego podatku z Włościan dawniey Dóbr Duchownych prawem Ziemiańskim z przedanych są zastanawiaiące, lecz co do tych, może pozostać iako z prawem pobierania Subsidium Charitativum sprzedanych, co do innych zaś sprawiedliwość doradza zniesienie tegóż podatku.

Repr: Lipczyński wniosek Reprezentanta X. Sołtyka wzniesieniu z iedney części ziemi w noszonego podatku, zostawuiąc tenże przy drugich, uważał za oznakę nayw iększey niesprawiedliwości.

Repr: Soczyński przywiódł, iż mieszkańce Krakowa płacąc pięć osmych części podatku co Ziemianie są naywyższą niesprawiedliwością dotknięci.

Repr: Słotwiński w uwadze, iż przez podatek Subsidium Charitativum stan Duchowny iest przeciążony, popierał wniosek Reprezentanta X. Sołtyka i oświadczył się za zniesieniem tego podatku podług proiektu Senatu tem więcey, gdy deficit Skarbu zastąpione iest wniesionym proiektem powiększenia opłaty od Okowity, a mnogość Szynków wzrastaiących utwierdza niezawodny wpływ tego podatku.

Repr: Hr. Wodzicki będąc przeciw proiektowi Senatu có do wniosku Reprezentanta X. Sołtyka oświadczył, iż do niego przychylić się nie może w uwadze, że wymiar sprawiedliwości iedney stronie byłby niesprawiedliwością dla drugiey przez zostawienie ciężaru; co zaś do wnoszonego przez Repr: Nowickiego uciążenia Włościan, znaydował iż tą okoliczność potrzebuie wpród sprawdzenia ich stanu gdy samo użalenie Włościan nie stanowi dowodu.

Delegowany Senator Hoszowski wyraził, iż podatek Subsidium Charitativum tyczy się naywięcey Włościan Dóbr dawniey Duchownych, i Senat proiektuiąc zniesienie tego podatku miał na uwadze niesłuszność ażeby Włościanie Dóbr Szlacheckich płacili mniey od Włościan Dóbr Duchownych.

Repr: Mąkólski, Członek Kommissyi Skarbowey, obiaśniaiąc powody opinii Kommissyi Skarbowey przeciwko proiektowi oznaymił, iż między innemi był powód niepewności dochodu z zaprowadzić się maiącego w mieysce Subsidium Charitativum powiększenia opłaty od Okowity, gdy przeyrzawszy rachunki okazało się iż opłata od Okowity coraz bardziey ubywa, a tak iest potrzeba ażeby w prowadzaiąc stosunkowo sprawiedliwość zniesienia podatku Subsidium Charitativum, przez utrzymanie tegóż lat kilka zapewnić fundusz do wynagrodzeń iakie z trwania tegóż podatku w Dobrach dawniey Duchownych prawem Ziemiańskim sprzedanych Właścicielom teraźnieyszym Dóbr tychże należą.

Delegowany Senator Hoszowski obiaśniaiąc proiekt Senatu, wniósł iż ten obeymuie w sobie zniesienie Subsidium Charitativum iakie do Skarbu płaconym iest, nietykaiąc bynaymniey co się Dziedzicom Dóbr Duchownych opłaca.

Repr: Mąkólski obstawał przy swym wniosku z zasady, iż znosząc podatek Subsidium Charitativum należy się powodować prawem i sprawiedliwością do ogółu mięszkańców kraiu nieprzenosząc iednych, czemu proiekt zdaie się ubliżać gdyż tylko z płacących do Skarbu chce znieść ciężar iedney natury będący z opłacanym podatkiem na rzecz Dzierżawców.

Repr: Nowicki zwracał uwagę na stosunek nieszczęścia Włościan Dóbr Duchownych, którym należy ulga w zniesieniu podatku Subsidium Charitativum.

Repr: Soczyński Prezyduiący w Kommissyi Skarbowey przedstawił, iż Kommissyia Skarbowa przekonała się o nayregularnieyszym wpływie z podatku Subsidium Charitativum, a tak onegóż exystencyią za nieszczęście Włościan poczytać niemogła, i raczey tę przypisać należy złemu urządzeniu z strony Kommissyi Włościańskiey.

Repr: Hr. Wodzicki odwołał się do poprzedniego swego wniosku, iż samo zażalenie Włościan usamowolnionych nieprzekonywa o istotnym ich stanie, potrzeba na to dowodów, co zaś do wniesienia, iż Włościanie Dóbr Szlacheckich mnieysze płacą podatki obiaśniał różnicę położenia Włościan Dóbr Szlacheckich od Włościan usamowolnionych w porównaniu powinności Inwentarskich daleko znacznieyszych pomimo równey rozciągłości i Kwalifikacyi gruntu.

Marszałek Seymu z powodu podniesionych głosów przedstawił, iż proiekt pod decyzyią Izby Prawodawczey wniesiony obeymuie w sobie zniesienie podatku Subsidium iaki do Skarbu opłacony zostaie, nie narusza bynaymniey praw Dzierżawców Dóbr dawniey Duchownych w możności pobierania tego. — Co zaś do obawy niepewności zastąpienia znieść się maiącego podatku przez wniesione podwyższenie opłaty od Okowity wyraził, iż żaden podatek niestały nieda się z pewnością wyrachować i lubo aczkolwiek wyrachowanie podatku Czopowego z przecięcia pięcioletniego okazuie zmnieyszenie się tegóż, biorąc iednak na uwagę wpływy niektórych lat te znacznie zwiększonemi były.

Repr: Librowski w uwadze, iż przez zniesienie podatku Subsidium Charitativum zaprowadzone bydź ma powiększenie opłaty od Wódki nieznaydował w tem pewności dochodu, lecz tylko zdięty ciężar z Wsiów a włożony na Miasto, i dla tego oświadczył się przeciw proiektowi.

Gdy względnie proiektu Senatu nie było iednomyślności, przedsięwziętym zostało sekretne kreskowanie i gdy za proiektem okazało się kresek 18 przeciwko 19. Marszałek Seymu ogłosił nieprzyięcie proiektu.

(Dalszy ciąg w następuiącym Nrze.)

Leon *Chwalibogowski*,
Sekretarz Seymowy.

Z Paryża d. 29 Grudnia.

Na posiedzeniu izby Deputowanych d. 26 Hr. de Bernis zdał między innemi w imieniu kommissyi względem prośb sprawę o prośbie właścicieli drzew oliwnych w departamencie Wary, w którey żądaią zmnieyszenia opłat od tey części ich drzew, które podczas tęgiey zimy 1820 roku przemarzły. Liczba tych właścicielów wynosi do 56,000, a większa ich część tak dalece zniszczoną została, iż nie iest w stanie opłacić podatków. — Odesłano do Ministra skarbu i kommissyi budżetowey. P. Labastide odczytał w imieniu teyże kommissyi żą-

danie Deporta, aby dawnieysze ustawy względem rzek i lasów ponowione zostały, dla zapobieżenia zupełnemu zniszczeniu lasów, które po nieiakich sporach odesłano do Ministerstwa skarbowego. — Tenże odczytał przełożenie Paryzkiego Kupca Revol, w którym żąda, aby publiczne domy grów zamknięto i położono koniec trwonieniu maiątków. Izba odrzuciła to przełożenie.

Z Kale piszą, iż d. 23 b. m. był tam okropny wicher, który w pobliskości tamteyszego portu rozbił wyszły z Boulogne 25ciobeczkowy statek. Lud iego z 20 osób złożony wraz z Kapitanem wyratowano.

D. 24 b. m. w wieczór tak bardzo opadł tu barometr, iak od r. 1768 nie pamiętaią.

Z Marselii piszą, iż miłośnik starożytności ofiarował właścicielom za zodyk z Tentyry 200,000 Fr. lecz ci nie chcieli go za tę cenę sprzedać.

Oczekiwane tu w krótce iest wydanie nowego pisma, którego tytuł: "Zwodnictwa polityczne w r. 1821" powszechną wzbudza ciekawość.

Znany Mary, który w liście swoim zagroził zabóystwem Królewiczowi Następcy tronu Niderlandskiego, został przez sąd tuteyszy na 7mioletnie ciężkie roboty i zapłacenie kosztów sądowych skazany.

Skazani na pieciolethie więzienie za należenie do publicznych zaburzeń Pułkownik Duvergier i Kapitan Laverderie znaleźli sposobność do wymknięcia się z więzienia S. Pelagii. — Ucieczka ta zdarzona razem z wymierzonym na zamek Saumur zamachem, zasmuciła bardzo spokoyne umysły. Złecnętni uknowali bowiem od kilku tygodni nowy spisek przeciw rządowi. Chcieli niespodziewanie opanować ten zamek. Jenerał Jamin dowiedziawszy się o tym zamachu, udał się d. 23 z 2ma kompaniiami liniowey piechoty z Angers do Saumur; 8 podofficerów zostało przez samych uczniów szkoły woyskowey w Saumur uwięzionych, a w Angers uwięziono adjutanta. Nieiaki Debon herszt tego zamachu uciekł. Winni oddanemi są pod sąd woyskowy. D. 18 b. m. ieszcze wszczął się w Saumur pożar, podczas którego 5 ludzi życie utraciło.

Połów stokfiszu pod Nową Ziemią bardzo tego roku był obfity; 17,500 cetnarów posłano go do wysp zachodnio-indyyskich, a 1400 cet: do Liworna.

Pisma tuteysze donoszą z Amsterdamu, że tam rozchodzi się wieść o pożyczce dla Greków za zaręczeniem iedney z wysokich osób. — Też pisma donoszą, że Bankier Salomon Rotschildt ochrzczony został w Wiedniu i że Xżę Esterhazy był iego chrzestnym oycem.

Z Londynu d. 25 Grudnia.

We wsi Castle Connel przylepioną została w zeszłym tygodniu kartka następuiącey osnowy: "Mięszkańcy Castle Connell mieycie się na ostrożności! Jeszcze nie nadszedł czas, ale w krótce nadeydzie, w którym nagły i okropny cios w kilku dniach zniszczy do gruntu Castle Connell. Podpisano Xiężyc, wódz naczelny, Maior Ciemnota, Kapitan Skała, Porucznik Gwiazda, Chorąży Zaćmienie, i Kapral Zaboyca, 25ciotysiącznego woyska.

Ławnik John Williamson otrzymał w podarunku na święta Bożego narodzenia od swoich przyiacioł w Chester pięknie przystroiony z różnego ptastwa i zaięcy złożony pasztet 70 funtów ważący.

W nocy z 22 na 23 b. m. piorun rozwalił wieżą oświecenia w Dungenes przy Ramsgate.

Na wyspie Zantę wszyscy mięszkańcy oddać musieli broń swoią; zebrano iuż do 30,000 fuzyy. Rozkaz ten rozciąga się i na inne wyspy Jońskie.

Przedziwne klima, obfitość i taniość żywności, i położenie portu Chili uczynią ten kray głównym składem Europeyskich towarów. Angliia ciągnąć z tego będzie naypierwsze korzyści, i to poty, poki Chiliyczykowie przez postęp handlu nie wystawią dostateczney liczby okrętów. Zbyteczna nasza ludność znaydzie teraz dogodne pomieszczenie w mało ludnych, ale urodzaynych okolicach południowey Ameryki. Gruntu prawie tam za darmo dostać można. Podatki są tam nader niewielkie, i iedna tylko długa i kosztowna podróż czyni nieco trudności.

Podług gazety Jamasikiey pod d. 13 Paźdz: Kolumbiyska wyprawa z 3 okrętów i 800 ludzi woyska lądowego złożona, popłynęła z Rio de la Haha do Santa Martha, gdzie zebrać się miało 3000 woyska, dla opanowania pod Jenerałem Marino Portobello i Panamy. Sądzą atoli, iż ta wyprawa wcale nie będzie potrzebną, ponieważ prowincyia Guatimala ogłosiła się w przeciągu tego czasu niepodległą, a zatem granicząca z nią Panama poydzie zapewne za iey przykładem.

Z Madrytu d. 17 Grudnia.

Na posiedzeniach Stanów d. 13 i 14 zabierali Ministrowie ieden po drugim głosy i rozwiiali przeszkody, iakich w utrzymaniu spokoyności i porządku do znawali. Minister spraw zamorskich przywiódł siedem szczególnieyszych przyczyn teraźnieyszych w kraiu zaburzeń: 1) Powszechne nieukontentowanie, które zmiana rządu tak w sprawach prywatnych, iako i w mieniu mięszkańców sprawiła; 2) ustanowienie nowych urzędów, które w wielu proszących wzbudza ambicyią; 3) klassę zapalonych głów, która uwiedziona proznością wynieść się chce nad sobie rownych i nawet przełożonych; 4) nadużycie wolności druku; 4) dyskredyt papierów skarbowych, którego wszelkie usiłowania Stanów uchylić nie zdołaią, 6) nowe systema skarbowe, które zaraz w początkach okazało wszelkiego rodzaiu zawady, i 7) słabość władz sądowych. — Minister morski przywiodł za główną przyczynę teraźnieyszych zaburzeń nadużycie wolności druku, i sądził, iż zniesienie gruntowych obowiązków wiele ma na mniemania wpływu. — Minister spraw wewnętrznych usprawiedliwiał postępowanie rządu, albo raczey Ministrów. — Wielu deputowanych zaprzeczało przywodzeniom Ministrów i wytykało ich błędy. P. Romero Alpuente utrzymywał, iż (w przeszłey gazecie przywiedziony) proiekt kommissyi nie iest dosyć surowy, i sądził: że należy wszystkich Ministrów oskarżyć, i mieysca ich zdatnemi mężami osadzić, którzy posiadaliby zaufanie narodu i potrafili los oyczyzny, który ci na niebezpieczeństwo wystawili, ustalić. Tu mówca odmalował każdego z Ministrów postępowanie i wyrzucał im błędy, przez które upadł kredyt kraiowy, wszczęła się woyna domowa i obiór posłów i sprawuiących interessów przy zagranicznych Dworach nie trafia do celu. — D. 15 mówił tenże powtórnie przeciw Ministrom. Wielu deputowanych mówiło za i przeciw poiedyńczem Ministrom,

ale nikt za całem Ministeryium. — Kommissyia z powodu tych mów znalazła się zatem zmuszoną do proponowania w mieysce dawnieyszego inny adres, w którym wyrażono: "Stany zważywszy, iż teraźnieyszemu Ministeryium zbywa na potrzebney moralney sile do kierowania rządem narodu, utrzymania i bronienia powagi i prerogatyw tronu, spodziewaią się, iż J. Król: Mość używaiąc służącego mu z konstytucyi prawa, raczy przedsięwziąść takie środki, iakich teraźnieysze położenie kraiu koniecznie wymaga." Adres ten przyięty został 104 głosami przeciw 59 i wypadek tego posiedzenia powszechnie iest chwalony.

Potwierdza się, że Jenerał Mina dowództwo w Galicyi oddał mianowanemu przez Króla Jenerałowi Latre, i dawna spokoyność zupełnie tam przywrócona została.

Rząd mianował dowódcą Miasta Kadyxu Jenerała morskiego Romarata, którego życzyli sobie mięszkańcy, a dowódcą prowincyi dotychczasowego Jenerała kapitana w Burgos Escario, co nie mało przyłoży się do uspokoienia tego miasta.

Na mocy postanowienia kommissyi zdrowia, władza miasta Barcellony powołała mięszkańców, którzy wynieśli się na wsie, aby do miasta powrócili.

Z Bruxelli d. 29 Grudnia.

Umarł tu Jenerał Dumonceau, Hrabia Borgendal. Woyska nadały mu nazwisko jenerała bez nagany. Gdy Ludwik Bonaparte obiął tron Hollenderski Dumonceau mianowany został marszałkiem Hollenderskiem i dowódcą miasta Amsterdamu.

Z Hagi d. 1 Styeznia.

Były Sułtan Palembangu odwieziony został z Batawii na Maluksk ą wyspę Banda.

Dług Hiszpański w Amsterdamie wynosi do 32 mill. częścią po 3½ częścią po 5½ od sta prowizyi. Na mocy uchwały Stanów zapłacona iest prowizyia od 1 Września 1820.

„Przybył tu P. Brito i oczekuie nowego sprawuiącego interessa Portugalskie, dla oddania mu archiwów. Sprawuiący interessa Hiszpańskie oddał Ministrowi naszemu Baronowi Nagel list odwołuiący Jenerała Alava z poselstwa, lecz on używa dotąd tytułu posła Hiszpańskiego.

Uchwalony budżet na rok 1821 został teraz ogłoszony. Zwyczayne wydatki kraiu oznaczone są 59 mill: 875,052, a nadczayne 18 mill: 688,856 Zh. Oprócz tego uchwalony iest kredyt na 12 mill: Zh. na nieprzewidziane wypadki.

Z Rzymu d. 19 Grudnia.

Pomiędzy bawiącemi tu cudzoziemcami mało teraz znaydnie się Niemców. Na dzieła kunsztu niema także pokupu. Xże Berwick - Alba, przyiemny zawsze gość dla artystów, był tu wprawdzie, ale nic tą razą nie kupił. Na mieyscu, na którem stało starożytne miasto Faliskow, przedsiębierze teraz towarzystwo kopanie i otuecnie sobie wiele ciekawych wynaleść rzeczy.

Jezuici tuteysi obwloczą teraz wiele nowicyuszów i w krótce obeymą znowu nauczycielskie katedry w kollegium Rzymskiem. W kollegium Niemieckiem maią iuż 12 nowicyuszów.

Gazeta Rzymska Diario ogłasza umieszczoną w gazecie Korrespondenta Norembergskiego wiadomość o przybyciu do Civitavecchia dwóch fregat w podarunku dla Oyca S. od Króla Hiszpańskiego i o prośbie Rzymskiey młodzieży uzbroienia galer przeciw Turkom, iako niezgrabny wynalazek.

DODATEK
DO Nro 5.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 16 STYCZNIA 1822 ROKU WE SRODĘ.

— Z Krakowa. —

Wydział Policyi w Senacie Rządzącym W. M. Krakowa.

Z powodu rozniesionych wieści iakoby w Kazimierzu i żydowskim Mieście zawiązać się miała iakowas zaraźliwa choroba, dla czego Publiczność troskliwa o zdrowie własne, w obawie zostaie uczęszczania w interessach swych na Kazmierz i do żydowskiego Miasta; a że wieść ta będąc płodem fałszywych baśni i uroienia choroby, która nietylko że żadna tam nie exystowała i nie exystuie, ale nadto stan zdrowia w żydowskim Mieście i Kazimierzu a z resztą w całym mieście Krakowie i iego Okr: iest taki, żeby życzyć należało, aby Opatrzność Naywyższa, w tym zawsze stanie zdrowia, rodzay ludzki utrzymywała; przeto Wydział Policyi z powodowany iest ninieyszym Urzędowem zapewnieniem usunąć wszelką obawę w tym względzie znosząc w ogólności mylne dotąd opinije, a nadto zaleca Urzędowi Policyi Pośredniey i Wóytom Gminnym w Krakowie i iego Okręgu iako nayblizsza Policyią Mieyscową utrzymuiącym aby roznoszących z namysłu podobne fałszywe wieści ściśle śledzili, którzy nietylko próżnéy trwogi staną się podżegaczami, ale nadto publicznému dobru przez wstręt do kommunikacyi przeszkodę sprawnią, tamuiąc przy tem interessa codzienne Publiczności, z iey oczywistą szkodą. — W Krakowie d. 10 Stycznia 1822 r.

Linowski.
Konwicki S. W.

Z Wiednia d. 8 Stycznia

Dostrzegacz Austryiacki opisuie okropne spustoszenia, które wicher, powstały w nocy z d. 24 na 25 Grudnia i przez całe święta Bożego narodzenia trwaiący, w Szwaycaryi, Tyrolu, a osobliwie nad brzegami morza Adryiatyckiego poczynił. Prywatne listy z Genui podaią zrządzoną przez ten wicher pod tamteyszemi brzegami w okrętach szkodę 30 do 40 mill: lirów. Podczas tego wichru czuć się także dało w wielu mieyscach mniey i więcey mocne wstrząśnienia ziemi. W wielu okolicach Niemieckich spadały d. 24 Grudnia w wieczor ogniste kule z powietrza.

Z Petersburga d. 18 Grudnia.

D. 25 b. m. przybyła tu J. Cesarzewicowska Mość Maryia Pawłowna z Małżonkiem swoim, Następcą W. Xięztwa Weimarskiego, i wysiedli do zimowego pałacu. Nazaiutrz był familiyny obiad u W. Xiężny Alexandry Federowney.

Do Tobolska nadeszło z dobrowolnych składek dla uszłych z oyczyzny Greków 2000 rubli.

Ormianie w mieście Moskowie w wystawionym na nowo zburzonym swoim kościele odprawili d. 13 Listopada pierwszą służbę Bożą.

Tuteysze towarzystwo tańców dało niedawno bal maskowy na korzyść inwalidów, a towarzystwo narodowego teatru na tęże cel wystawienie teatralne. — Umarł tu W. Mistrz obrzędów Hr. Gołowkin. — Jenerał porucznik Hr. Karol Liewen został na prośbę od prezydencyi w Ewanielickim konsystorzu uwolniony, lecz zostaie iak dawniey kuratorem uniwersytetu Dorpackiego i mięszkać na przyszłość będzie z tego powodu w dobrach swoich w Kurlandyi.

Ze Lwowa d. 11 Stycznia.

C. K. Rząd kraiowy podał do umieszczenia:

Uwiadomienie.

Podczas dwudziestego pierwszego losowania dawnego procentowego długu stanu przedsięwziętego w d. 2 Stycznia b. r. stosownie do naywyższego patentu z d. 21 Marca 1818 wyciągnięto rząd Nru 434.

Rząd ten zawiera obligacyie, wydane przez C. K. Rządy kraiowe Galicyyskie na dostawy żywności i pożyczki woienne, w ilości kapitalney ZR. 1,076,133 kr. 14 5/8, od którey to summy wypada rocznego procentu podług zniżoney stopy procentowey ZR. 24,870 kr. 19 1/2.

W skutek zawartey z Król. Polskim Rządem ugody stanu, tworzą ieszcze na teraz dług Skarbu Austryiackiego z tych kapitałów następuiące:

Obligacyie pożyczki woienney Galicyi wschodniey dawnieyszey daty:

Z r. 1794 po 3 1/2 proc: od Nr. 1 do 15993.
—— 1795 — 5 — — Nr. 5 — 16612
—— 1796 — 5 — — Nr. 5 — 16527.
—— 1797 — 5 — — Nr. 5 — 10563.

Względem wymienionych tu obligacyy nastąpi zamiana i opłacenie prowizyi podług oznaczeń patentu na wstępie przywiedzionego.

Poiedyncze Numera obligacyi, namienionych tu kategoryy długu Stanu ogłoszone będą dodatkowo spisem osobnym.

Z Lizbony d. 12 Grudnia.

Tu i w całey Portugalii panuie spokoyność, iakkolwiek obce gazety przeciwnie twierdzą. Rewolucyia postępuie wolnym, ale bezpiecznym krokiem, a Stany naradzaią się nad dalszym ciągiem konstytucyi. Woysko ożywione iest iednozgodnym duchem. Stan kupiecki i Włościański razem trzymaią. Stan szlachecki zdaie się zapominać, że były kiedyś przedpokoie. — Czyli Brazyliia zechce dopiąć swoiego planu oderwania się od Portugalii, czas dopiero okaże. Prowincyie Para i Fernambuko są nayniespokoynieysze i nayskłonnieysze do odstrychnienie się. — Wyspy Azorskie, Kanaryyskie, Madeira, tudzież wyspy Zielonego przylądka są za teraźnieyszą konstytucyią. W Afryce zaprzysięgli ią mięszkańcy Angoli.

Z Hamburga d. 8 Stycznia.

Nadeszły tu autentyczne wiadomości z Stambułu do d. 9 Grudnia, podług których utrzymana tam ieszcze iest spokoyność publiczna. — Woynę z Persyią poczytywano za ukończoną. — Porta oświadczyła, iż przychyla się do zamiarów Europeyskich gabinetów i wszystkich chce dołożyć starań do utrzymania pokoiu.

Pewien Francuz, który półczwarta roku w Persyi bawił, opisuie iak następuie obu naystarszych synów

Szaha Perskiego: "Mahomed Ali Mirza, który prawem pierworodzeństwa miał prawo do tronu, odsunięty od niego został przez niesłuszną miłość oyca do drugiego syna, Abas Mirza, który nie wiele odwagi i rozumu posiada. Zdaie się, iż Szaha do oddalenia naystarszego syna swoiego od tronu naywięcey nakłoniła boiaźń wyższości talentów, które w nim oddawna postrzegał, i dla upoważnienia tego oddalenia zarzucono mu, że iest z niewolnicy urodzony. Mahomed Ali Mirza posiada świetne przymioty, i przypomina piękny charakter Nikomeda w Kornellu. Gdy oyciec iego postanowił oznaczyć swoiego następcę, rozkazał wszystkich wielu swoich synów przywołać, i usiadłszy na tronie, kazał wszystkim na iedney, a Abas Mirzie na drugiey stronie tronu stanąć. "Po mnie (rzekł do nich) Abas Mirza będzie waszym Królem; skłońcie wasze przed nim głowy i uznaycie go za moiego następcę.„ Mahomed Mirza nie uczynił tego mówiąc: "Nie uznaię Abas Mirzy; iestem od niego starszy i będę iego Królem; tak Bóg chciał dozwalaiąc mi się pierwey urodzić, lecz żyy, móy oycze w pokoiu; mieczem doszła nasza rodzina do tronu, i ta ręka (chwytaiąc za swóy miecz) potrafi go po tobie zdobyć.„ Pytano się, czyli ten Xże iest niepodległy? iest istotnie, chociaż nie wywiesił chorągwi niepodległości; posiada bowiem na 150 mil długości, a na 80 szerokości kraiu. Oddawna odebrał Turkom dwie prowincyie; panuie podług woli w swoim kraiu, wydaie woynę, kiedy mu się podoba i nikogo nie pyta się o radę. Tak przed kilku laty podstąpił pod Bagdad i poty nie odciągnął, póki mu Basza nie wypłacił 54,000 tomans (gatunek monety, 30 piastrów Tureckich wynoszący."

Z Turynu d. 20 Grudnia.

W Ministeryium naszem zaszły znaczne odmiany: Mianowanemi są Minister stanu Margr. St. Marsan wielkim podkomorzym, Hr. Palini Ministrem stanu, a HHr. Balbo i Capriglio oddalonemi z pensyiami. — Tak tu iako i w Medyiolanie uwięziono wiele znakomitych osób, a nawet trzy damy w Medyiolanie.

Z Sztokólmu d. 21 Grudnia.

Bawarski tayny Radca, Baron Böhnen, który u Dworu tuteyszego z wielkiemi względami był przyięty, odiechał iuż na powrót do Niemiec, i zabrał od naszego Króla znaki W. krzyża orderu S. Serafina dla Xcia Leuchtenberga.

Gdy wyznaczone przez Seym 10,000 tal. bankowych na wystawienie zmarłemu Xciu Karolowi Augustowi następcy tronu pomnika na Quidings placu, niewystarczały, dołożył zatem rząd 5083 tal. Na utrzymanie Królewskiego teatru wyznaczono z skarbu publicznego 17,000 tal. pod warunkiem, iż ieżeli ich Seym nie przyymie, tedy maią bydź z wartości rzeczy do oper należących zwrócone.

Naywiększe stopnie ciepła i zimna.

Dnia	1	Stycz. r. b. stopni	ciepła	+ 5,6
—	2	. . .	zimna	— 1, 2
—	3	. . . . .		— 1, 4
—	4	. . . .		— 0, 6
—	5	. . .	ciepła	+ 1, 8
—	6	. . . . .		+ 0, 8
—	7	. . .	zimna	— 2, 2
—	8	. . . . .		— 5, 4

Dnia 14 i 15 Stycznia 1821.

Cena zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. g
— Pszenicy	22 —	20 —	19 —	18 —
Korzec Żyta	18 —	17 —	16 —	15 —
— Jęczmienia	11 15	10 —	9 15	9 —
— Owsa	5 —	4 10	4 —	— —
— Jagieł	36 —	35 —	34 —	30 —
— Grochu	16 —	15 —	14 —	13 —
— Rzepaku	16 —	15 —	14 —	13 —

W Gdańsku dnia 4 Stycznia.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Złp.	560	do	800.
Żyta	— —	380	—	440.
Jęczmienia	— —	220	—	240.
Owsa	— —	200	—	220.
Grochu	— —	260	—	320.

Bieg Pieniędzy

W Krakowie d. 14 Stycznia.

Czer: Zł: Holl: monetą Courant	Złp	20 gr.	3
— detto Cesarski	—	19 —	24
Fryd. Pruskie	—	35 —	—
Luidor	—	37 —	—
Złoto frankowy	—	32 —	15
Szeiny Wiedeńskie za 100	—	331 —	—
Złoty ryński szeinami	—	1 —	21

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, d. 17, dana będzie Komedyia „Dwóch Sieciechów.

W Niedzielę zaś, d. 20 Stycznia, dana będzie wielka nowa i wystawna Opera w 3 aktach, z muzyką sławnego Cherubiniego, która oprócz Warszawskiego i Wileńskiego teatru na żadnem dotąd w polskim języku graną nie była, pod tytułem: LODOISKA.

DONIESIENIA.

Forte-Piano z drzewa trześniowego z 6 oktawami i 6 odmianami kraiowy w dobrym gatunku, z zaręczeniem, iż stróy trzyma, iest do sprzedania w każdym czasie. Życzący go nabycia zechce się dowiedzieć w Redakcyi Gazety Krakowskiey.

Pisarz Tryb: I. Inst: W. M. Krakowa z O. w skutek Art: 632 K. P. S. ostnaymuie, iż Dom z ogródkiem w Krakowie na Kleparzu przy ulicy Mogilskiey pod L. 187 Gminie VIII. w Okr. II. stoiący, od wschodu z domem Kazimierza Sławskiego, z południa z ogrodem dworku Zacisze W. Franciszka Mieczkowskiego własnego, zachodu z ulicą przeczną od Mogilskiey, północy z Mogilską graniczący, Pawła i Jadwigi z Gonkowskich Nowakowskich małżonków Obywateli tuteyszych w tymże domu zamieszkałych własny, z mocy Obligu 15 Lutego 1818 r. w Aktach Notaryalnych W. Woyciecha Olearskiego zeznanego, a 19 m. i r. t. w hypoteczych na tym że domie zaintabulowanego, i na zaspokoienie Summy 74 dukatów z prowizyią po 5 od 100 od 15 Lutego 1820 r. Sebastyanowi i Maryiannie z Magaczewskich Zielińskim Małżonkam Obywatelom tuteyszym w Krakowie na Kleparzu w domu własnym pod L. 23 i 24 zamieszkałym należącey, oraz kosztów exekucyynych przez P. Henryka Salomońskiego Komornika Sądowego 10 Sierpnia 1821 r. zaięty. Kopiie Protokułu tegoż zaięcia PP. Peszce Wóytowi Gminy VIII. Miętuszewskiemu Pisarzowi Sądu Pokoiu Okr. II. i Adamkowi Kassyierowi Kassy Główney W. M. Krak. 11 m. i r. t. oddane, Orygınał zaś w Akta hypoteczne Vol: III. Księgi zaięciów na karcie 256 pod L. 49. d. 25 m. i r. t. i Kancellaryi Trybunału Vol: III. na karcie 707 pod L. 84 d. 7 Września t. r. wpisanym został. Że w domu zaiętym oprócz Dłużników zamieszkuią Walenty Zbroia i Boręski, tudzież Szymom Szlawski naiemnicy, Dozorcą zaś iego ustanowiony iest P. Antoni Łaskowski w Krakowie na Kleparzu pod L. 24 zamieszkały. Że zaięcie tego domu z ogródkiem i przedarz przez licytacyią popierać będzie P. Onufry Męciński Adwokat Sądowy przy Władzach tuteyszych w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 224 zamieszkały, że trzykrotna publikacyia warunków w terminach prawnych, adlicytacyia przedstanowcza na dzień 5ty Stycznia r. b. na którey dom ten z ogródkiem za Summę 2010 Złp. Popieraiącemu onego sprzedarz Adwokatowi Męcińskiemu przysądzony i że do odbycia licytacyi stanowczey dzień 19 Lutego r. b. na godzinę 9tą ranną wyznaczonym został. — W Krakowie d. 7 Stycznia 1822 r.

Kulczkowski, Pisarz.